

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره سیزدهم - ۲۹ شهریور تا ۴ مهر ۱۳۹۹

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی
۵ مهر ۱۳۹۹

۱۳

بنام خداوند جان و آفرینش

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره سیزدهم - ۲۹ شهریور تا ۴ مهر ۱۳۹۹

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۱۳

مرکز توانمندی سازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۵ مهر ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- درآمد: تعارض منافع یا ناسازگاری علاقه‌ها؟!..... ۲
- تألیف کتاب کمک درسی توسط مؤلفان کتاب درسی؟..... ۶
- صاحبان اطلاعات از بازار حق فعالیت در بازار بورس ندارند..... ۶
- مسئله تعارض منافع در بیمارستان‌های خصوصی..... ۶
- مجلس یازدهم و ضرورت تصویب لایحه مدیریت تعارض منافع..... ۷
- لزوم کنشگری اقتصاددانان برای مقابله با تعارض منافع..... ۷
- آزمون جدی نمایندگان در پرهیز از تعارض منافع..... ۸
- تعارض منافع نمایندگان، مانع تشکیل ۵ استان جدید؟!..... ۸
- قوانین لازم برای مدیریت تعارض منافع داریم، مقررات اضافی نیاوریم..... ۹
- تعارض منافع، منشاء افزایش مناطق آزاد و ویژه..... ۹
- بررسی طرح مدیریت تعارض منافع در کمیسیون انرژی..... ۹
- تعارض منافع و تعمد در ضعیف ماندن مدارس دولتی..... ۱۰
- بررسی تعارض منافع در جلسه کمیسیون عمران و نظام مهندسی..... ۱۰
- تعارض منافع دولت و عدم صلاحیت قانون‌نویسی در برخی حوزه‌ها..... ۱۰
- لغو طرح ترافیک و تعارض منافع درآمد و وظیفه شهرداری..... ۱۱
- تعارض منافع بخش خصوصی و بخش تعاونی..... ۱۱
- در خواست مجدد برای بررسی لایحه تعارض منافع در مجلس..... ۱۲
- تعارض منافع، ابهام بزرگ فراروی نظام برنامه‌ریزی..... ۱۲
- پیگیری تعارض منافع توسط سازمان نظام مهندسی..... ۱۲
- تحلیل تعارض منافع در فضای مجازی: دناپلاس و تعارض منافع..... ۱۳

درآمد: تعارض منافع یا ناسازگاری علاقه‌ها؟!

مروری بر صحبت‌های وزیر نیرو در نشست «تعارض منافع در صنعت آب و برق»

راضیه شیخ‌رضایی - سعید هراسانی

ابتکار عمل وزارت نیرو برای برگزاری نشست «تعارض منافع در صنعت آب و برق» در شهریورماه نشان داد که دغدغه تعارض منافع در میان وزارتخانه‌ها در حال گسترش بوده و می‌توان امیدوار بود که وزارت نیرو، بعد از وزارت راه و شهرسازی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان بهزیستی و وزارت آموزش و پرورش، پیشگام مدیریت تعارض منافع در میان وزارتخانه‌های دولت دوازدهم خواهد بود.

وزارت نیرو چهار وظیفه خطیر مدیریت صنعت برق، انرژی‌های تجدید پذیر، صنعت آب و فاضلاب را بر عهده دارد که تمام آن‌ها با سطح رفاه مردم در ارتباط است. در دنیای معاصر همواره یکی از وظایف دولت‌ها تأمین این خدمات با کیفیت مطلوب برای شهروندان بوده است. از سوی دیگر به خاطر اهمیت استراتژیک این خدمات و همچنین حجم عظیم سرمایه‌گذاری در این بخش، وزارت نیرو وزارتخانه‌ای با حجم بالایی از رانت‌ها و امتیازات دولتی است. بر همین اساس، وزارت نیرو ویژگی‌ای دارد که آن را از دیگر وزارتخانه‌ها مستثنا کرده است. این خصوصیت در نحوه مدیریت سازمانی وزارتخانه نهفته است. وظایف وزارت نیرو در دو سطح میانی تخصصی و سطح عملیاتی بر عهده شرکت‌های مادر تخصصی دولتی است و این شرکت‌های دولتی اجازه برگزاری مناقصه‌ها و مزایده‌ها، خرید و هرگونه عقد قرارداد با بخش خصوصی را دارند.

از طرف دیگر، وزارت نیرو و شرکت‌های دولتی، سهامدار بخشی از شرکت‌های غیردولتی بوده و هستند که از قضا بخشی از پیشرفت‌ها در صنایع بزرگ و کوچک در صنعت آب و برق در جمهوری اسلامی به خاطر وجود چنین شرکت‌هایی بوده است. اما این شرکت‌ها در ماجرای خصوصی‌سازی تبدیل به یکی از گلوگاه‌های تعارض منافع و فساد در صنعت آب و برق شده‌اند. در واقع سطحی از مشکل تعارض منافع می‌تواند در تعارض بین منافع و اهداف شرکت‌های دولتی و منافع و اهداف شرکت‌های غیردولتی اتفاق افتد که ریشه یکی از این تعارضات مربوط به جابه‌جایی افراد بین این دو بخش است. این جابه‌جایی که در ادبیات تعارض منافع با نام درب گردان یا حیاط پشتی مشاغل دولتی شناخته می‌شوند ریشه بسیاری از سوءاستفاده‌ها و بهره‌برداری‌ها از اطلاعات دولتی به سود شرکت‌های غیردولتی است.

از سوی دیگر اشتغال همزمان آفتی در روابط بین شرکت‌های دولتی و شرکت‌های خصوصی است که خود را به دو شکل اشتغال پاره‌وقت در شرکت‌های خصوصی و روابط سهامداری نشان می‌دهد. در واقع یک شخص حقوق‌بگیر دولت در هر موقعیتی که روابطی خارج از دولت و مرتبط با حوزه کاری تخصصی‌اش داشته باشد، در موقعیت تعارض منافع قرار

گرفته است. عدم شفافیت نحوه اشتغال بیرونی مسئولان و کارکنان صنعت آب و برق به قدری است که منجر به ناکارآمدی‌های سازمانی شده است، تا آنجا که در برخی مواقع این گونه برداشت می‌شود که وزارت نیرو عاملیت و اراده خود را از دست داده و مجری سناریوهای شرکت‌های غیردولتی و خصوصی شده است.

با طرح دغدغه تعارض منافع توسط رضا اردکانیان، وزیر نیرو، می‌توان امیدوار بود که اگر موقعیت‌ها و مصادیق تعارض منافع در سطوح سازمانی و فردی شناخته شود و درصدد حل آن برآیند، کارآمدی وزارت نیرو برای بهبود کیفیت خدماتش بهتر خواهد شد و همچنین از فسادهای مالی و اداری نیز کاسته خواهد شد.

رضا اردکانیان در نشست تعارض منافع در صنعت آب و برق در تعریف تعارض منافع چنین عنوان کرد که ناسازگاری و تعارض بین علائق و منافع شخص حقیقی با اهداف و منافع سازمان ایجاد موقعیت "Conflict Of Interests" می‌کند و به نحوی باید اشخاص حقیقی از قرار گرفتن در این موقعیت‌ها پیشگیری کنند و در صورتی که این موضوع پیشگیری و مدیریت نشود، سیستم با مفسده روبرو می‌شود.

وزیر نیرو به تعبیری درست، اصل توسعه را توسعه مدیریت انسانی و ارتقای ارزش‌های اخلاقی دانسته و در نظر دارد که مدیریت تعارض منافع را در انتخاب‌ها و انتصابات مدیران در نظر بگیرد اما باید عنوان کرد که مدیریت تعارض منافع صرفاً با ارزش‌ها و اصول اخلاقی محقق نمی‌شود، بلکه سازوکارهای شفاف و مستحکم قانونی را نیز طلب می‌کند.

در این نشست، اردکانیان سوءاستفاده از موقعیت حقوقی برای شخص حقیقی را به‌عنوان یک جرم تلقی کرد و برخورد با آن را نیازمند قانون واضح دانست. در واقع وزیر نیرو این موقعیت را تعارض منافع قلمداد نکرده است، اما به وضوح آن نتیجه موقعیت تعارض منافع است؛ بدیهی است که امکان استفاده از موقعیت حقوقی به نفع شخصیت حقیقی تنها از بسترهایی حاصل می‌شود که موقعیت‌های تعارض منافع را تشکیل می‌دهند. از جمله این موقعیت‌ها می‌توان به اشتغال همزمان یا اشتغال بیرونی اشاره کرد که پیش‌تر توضیح داده شد.

در هر صورت باید صحبت‌های وزیر نیرو را از چند جهت اولاً برای طرح مسئله تعارض منافع در میان مدیران و ذی‌نفعان، ثانیاً، ابراز آمادگی برای تولید مبانی مفهومی و مصادیق تعارض منافع و در آخر آمادگی برای تدوین بخشنامه و دستورالعمل به فال نیک گرفت زیرا نهایتاً مسیری که در آن قدم گذاشته شده است، برای منافع وزارت نیرو و مردم راهگشا خواهد بود.

با وجود آنکه ورود وزیر نیرو به موضوع تعارض منافع منشا خیر بسیاری خواهد بود، اما یک نکته قابل توجه وجود دارد. رضا اردکانیان با اشاره به اینکه «ناسازگاری علاقه‌ها» ترجمه مناسب‌تری برای اصلاح Conflict of Interest است، تأکید می‌کند که برگردان «تعارض منافع» گویای این واژه انگلیسی نیست. پیش از آنکه به بررسی این برگردان پیشنهادی بپردازیم، لازم است توجه شود که اغتشاش در کلمات و دال‌های متصوف یک مدلول نتیجه سازنده‌ای در پی نخواهد داشت. افزایش اصطلاحات موازی برای اشاره به یک مفهوم امکان برجسته‌سازی آن در افکار عمومی را کاهش داده و

مسیر را برای قلب معنا نیز باز می‌کند. با چنین مقدمه‌ای و با توجه به اینکه اصطلاح «تعارض منافع» در ادبیات سیاسی و اداری ایران جا افتاده است، به نظر می‌آید به کارگیری همین اصطلاح با تمام نارسایی‌های ممکن بهترین راهبرد باشد. با این حال باید اشاره کرد که اگرچه برگردان ناسازگاری برای واژه Conflict درست و شاید حتی در متن مورد استفاده مناسب‌تر باشد، اما یقیناً برگردان علاقه برای Interest مناسب نیست. در فرهنگ دهخدا معنای علاقه با واژگانی همچون به دل دوست داشتن، آویزش دل، دوستی، دوستی لازم قلبی، بستگی و ارتباط و مشابه آن نشان داده شده است. در فرهنگ عامه نیز علاقه به علقه و دل بستگی داشتن به چیزی اطلاق می‌شود. این در حالی است که Interest در ادبیات مربوط به تعارض منافع، دقیقاً بر «منفعت» به معنای سود، بهره، فایده و مشابه آن اشاره دارد، اگرچه در معنای گسترده خود از منافع مادی فراتر رفته و منافع غیرمادی و نمادین (نظیر منزلت و اقتدار سازمانی) را نیز شامل می‌شود.

از طرف دیگر اگرچه ناسازگاری معنای دقیقی از کاربرد conflict در متن مربوط به تعارض منافع ارائه می‌دهد اما به این معنی نیست که تعارض چنین معنایی را نمی‌رساند. آن‌چنان‌که در فلسفه و کلام «هرگاه یکی از دو دلیل حکمی را اثبات کند و دیگری نفی آن را به طوری که جمع بین مدلول آن دو دلیل ممکن نباشد گویند بین آن دو دلیل تعارض است و آن دو را نسبت به یکدیگر متعارض گویند.» تنها کافی است جای حکم واژه منافع گنجانده شود، تا مشخص شود که تعارض نیز معنای دقیقی از Conflict ارائه خواهد داد.

در نهایت باید دوباره تأکید کرد که ابتکار عمل وزارت نیرو و پرداختن صریح و دقیق شخص وزیر نیرو به موضوع تعارض منافع را باید به فال نیک گرفته و امیدوار بود این وزارتخانه چهارمین وزارتخانه دولت دوازدهم باشد که به طور عملی موضوع مدیریت تعارض منافع را در دستور کار خود قرار می‌دهد. علاوه بر این اشاره وزیر نیرو به سه سطح پرداختن به ابعاد نظری و مفهومی تعارض منافع، شناسایی موقعیت‌های تعارض منافع و مدیریت آن حاکی از تسلط ایشان به ابعاد تعارض منافع است.

***

گزیده‌ی اخبار، تحلیل‌ها و گزارش‌های اصلی هفته گذشته در حوزه تعارض منافع به این شرح است:

- حسینعلی امیری، معاون پارلمانی رئیس‌جمهور برای چندمین بار در ماه‌های اخیر از مجلس شورای اسلامی خواست هر چه سریع‌تر به لایحه مدیریت تعارض منافع که سال گذشته توسط دولت به مجلس ارائه شد، رسیدگی کند.
- فرهاد دژپسند وزیر اقتصاد، خبر داد نه تنها وزیر اقتصاد بلکه طبق قانون، تمام اعضای شورای بورس، اعضا هیئت رئیسه بورس و رئیس سازمان بورس حق عضویت و فعالیت در بازار سرمایه را ندارند؛ این افراد به واسطه اینکه اطلاعات ویژه از بازار بورس و بازار سرمایه دارند و به خاطر تعارض منافع حق فعالیت در این بازار را ندارند.

- هادی بیگی نژاد، نماینده مردم ملایر در مجلس شورای اسلامی با اشاره به بررسی "طرح مدیریت تعارض منافع" در کمیسیون انرژی تصریح کرد: با توجه به اینکه مجموعه‌های بزرگی همچون وزارت نفت و نیرو به کمیسیون انرژی مربوط می‌شوند، اعضای کمیسیون درباره طرح مذکور اظهار نظر کردند و حیطة فعالیت افراد و نزدیکان مدیران مورد بحث قرار گرفت.
- مجتبی یوسفی، نماینده مردم همدان از بازدید اعضای کمیسیون عمران از سازمان نظام مهندسی خبر داد و گفت: از مباحث حائز اهمیت بحث اجرای قانون تعارض منافع است یعنی فردی که در هیئت مدیره رفته و یا در ارگان های دولتی وابسته به نظام مهندسی مسئولیت دارد حق ندارد در پروژه ها یا نظارت بر اجرای ساخت و ساز شرکت کند.
- جعفر هاشم‌زاده، دبیر اجرایی شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی کشور خبر داده که بحث تعارض منافع در دوره قبلی شورای مرکزی این سازمان مطرح شده بود در این دوره نیز مورد بحث بوده و تلاش می‌شود با جمع بندی نظرات، نظر شورای مرکزی را به تصمیم گیرنده اصلی که وزارت راه و شهرسازی می باشد، ارائه داده و ابهامات موجود رفع گردد.
- علی محبی سرپرست معاونت برنامه‌ریزی درسی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی تاکید کرد: تا امروز به موردی از تعارض منافع در این سازمان نرسیده‌ایم و اگر موردی را می‌شناسید به ما اعلام کنید؛ قطعاً رسیدگی می‌کنیم. وی همچنین تصریح کرد اینکه تالیف کتاب کمک‌درسی توسط مولفان کتاب‌های درسی مصداق تعارض منافع باشد، نیاز به بررسی کامل حقوقی دارد.
- سیدحسین مرعشی، فعال اقتصادی می‌گوید برای مقابله با تعارض منافع، قوانینی پیش‌بینی شده داریم؛ مثل قانون منع مداخله کارکنان دولت در معاملات دولتی که قانونی خوب و پیشرفته است. مقررات اضافی که بخشی از آنها حتی به بهانه مبارزه با فساد تصویب شدند، گاهی خود موجب فساد می‌شوند.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی - ۵ مهر ۱۳۹۹

با ما در تماس باشید

برای ارسال نقدها، نظرات و پیشنهادهای در مورد خبرنامه هفتگی تعارض منافع و همچنین یادداشت‌ها و تحلیل‌هایتان برای انتشار در خبرنامه با آدرس ایمیل مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی مکاتبه فرمایید:

info [at] iran-bssc.ir

تألیف کتاب کمک درسی توسط مؤلفان کتاب درسی؟

علی محبی (معاون برنامه‌ریزی درسی سازمان پژوهش آموزشی) - ۲۹ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه ی آموزش عمومی

علی محبی سرپرست معاونت برنامه‌ریزی درسی و تولید بسته‌های تربیت و یادگیری سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی درباره مصادیق تعارض منافع در این سازمان اظهار کرد: تا امروز به موردی از تعارض منافع نرسیده‌ایم و اگر موردی را می‌شناسید به ما اعلام کنید؛ قطعاً رسیدگی می‌کنیم. وی در پاسخ به این پرسش "هم اکنون مؤلفان کتاب‌های درسی، کتاب کمک آموزشی تدوین می‌کنند و این یکی از مصادیق تعارض منافع است"، عنوان کرد: این موضوع دو گونه است و ما به صراحت ندیده‌ایم افرادی که مؤلف کتاب درسی هستند کتاب کمک آموزشی نیز تألیف کنند و اگر موردی باشد تذکر می‌دهیم. از سوی دیگر اگر این موضوع را مصداق تعارض منافع بدانیم نیاز به بررسی کامل حقوقی دارد.

✉ خبرگزاری تسنیم

صاحبان اطلاعات از بازار حق فعالیت در بازار بورس ندارند

فرهاد دژپسند (وزیر اقتصاد) - ۱ مهر ۹۹

◀ تعارض منافع در بازار سرمایه

نه تنها وزیر اقتصاد بلکه طبق قانون، تمام اعضای شورای بورس، اعضا هیئت رئیسه بورس و رئیس سازمان بورس حق عضویت و فعالیت در بازار سرمایه را ندارند. این افراد به واسطه اینکه اطلاعات ویژه از بازار بورس و بازار سرمایه دارند؛ به خاطر تعارض منافع حق فعالیت در این بازار را ندارند تا زمانی که در این مسئولیت باشند. قانون به این علت ممنوع کرده چون ممکن است افراد در تصمیم‌گیری‌ها اثر بگذارند و یا از اطلاعات فنی سوء استفاده شود.

✉ خبرگزاری تسنیم

مسئله تعارض منافع در بیمارستان‌های خصوصی

روزنامه صبح توسعه ایرانی - ۳۰ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی سلامت

کیفیت درمانی، هزینه‌های فزاینده درمان، بی‌ثباتی شغلی و دستمزدی نیروهای کار شاغل و مسأله تعارض منافع از مهمترین مشکلات بیمارستان‌های خصوصی در نظام بهداشت و درمان کشور طی سال‌های اخیر بوده که بارها برای مردم و کل بخش بهداشت و درمان کشور دردسرساز شده است. طبق قوانین و مقررات جهانی، هیچ پزشکی که در بخش دولتی به انجام طبابت در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دولتی می‌پردازد، حق ندارد در بیمارستان خصوصی یا حتی به‌طور شخصی در مطب خود، طبابت کند. این همان اصل تعارض منافع است که متأسفانه در فضای بهداشت و درمان کشور ما به‌رغم وجود قانون، همچنان توسط پزشکان رعایت نمی‌شود.

✉ روزنامه صبح توسعه ایرانی

مجلس یازدهم و ضرورت تصویب لایحه مدیریت تعارض منافع

حسین معافی (فعال فرهنگی) - ۳۱ شهریور ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

در کشورهای مختلف تلاش شده با هدف ارتقای اعتماد عمومی به نظام سیاسی و اداری کشور، پیشگیری از تأثیر منافع شخصی مقامات، مسئولان و کارمندان بر نحوه انجام وظایف و اختیارات قانونی آنها، ارتقای شفافیت در امور عمومی جامعه، تقویت پاسخگویی نظام سیاسی و اداری در برابر مردم، ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد و تقویت کارآمدی و کارایی مقامات، مسئولان و کارمندان، با وضع قوانین و اتخاذ تدابیر لازم، ابتدا حوزه‌های مهم تعارض بین منافع عمومی و شخصی شناسایی شده و سپس، با اتخاذ تدابیر متناسب، نسبت به پیشگیری از بروز تعارض منافع و مدیریت تعارض‌های پیش‌آمده اقدام شود. در این راستا لایحه « نحوه مدیریت تعارض منافع در انجام وظایف قانونی و ارائه خدمات عمومی » به پیشنهاد معاونت حقوقی رئیس جمهور در دستور کار دولت قرار گرفت و با طی مراحل بررسی، در جلسه ۱۹ آبان ۱۳۹۸ هیئت وزیران مشتمل بر (۴۰) ماده تصویب شد. حدود ده ماه از ارسال لایحه مدیریت تعارض منافع به مجلس می‌گذرد. مجلس دهم در ماه‌های پایانی خود قرار داشت و درگیر انتخابات شد و نتوانست لایحه مدیریت تعارض منافع را بررسی کند. از سوی دیگر مجلس یازدهم و برخی نمایندگان پر سر و صدای آن هم با وجود شعارهای خود مبنی بر اولویت مبارزه با فساد به این لایحه بی‌توجهند و به اقدامات شعاری، هیجانی، سطحی و غیر اولویت‌دار روی آورده‌اند. نمایندگان اگر واقعاً دغدغه مبارزه با فساد و بهتر اداره کردن کشور را دارند باید به لوایح مهمی چون لایحه مدیریت تعارض منافع که نهادهای تخصصی ساعت‌های زیادی صرف تهیه آن کرده‌اند توجه کرده و با بررسی آن به صورت واقعی و عملی مانع بروز فساد در بخش‌های دولتی و عمومی شوند.

📍 سایت خبری تحلیلی صدای معلم

لزوم کنشگری اقتصاددانان برای مقابله با تعارض منافع

محمد صادق‌الحسینی (عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات معاصر) - ۳۰ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی مسکن و شهرسازی

مافیا و لابی تولیدکنندگان مسکن و پیمانکاران بزرگ که در ماجرای توزیع قیر شاهد بودیم چه تسلطی در مجلس دارند، حال دست به کار شده‌اند که علاوه بر ماجرای قیر در حوزه مسکن و پیمانکاری ساخت واحدها، عملاً برای خود، پروژه‌های بزرگ تعریف کرده و از آن طریق بخش بزرگی از رانت‌های توزیع شده در اقتصاد را به بهای تورم بالا به سمت خود گسیل کنند. به هر حال، وظیفه ما اقتصاد خواننده‌ها این است که در مقابل این‌ها ایستاده و اجازه ندهیم که با نگاه بخشی و تعارض منافع خود، لابی کرده و بدون هزینه، طرح‌های بزرگ به این شکل را به اقتصاد تحمیل کنند.

📍 اعتماد آن‌لاین

آزمون جدی نمایندگان در پرهیز از تعارض منافع

پایگاه خبری گلستان ما - ۳۱ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در مجلس

در شرایطی که نمایندگان مجلس بر عملکرد مدیران و اجرای قانون نظاره گر هستند باید از هر گونه تعارض منافع جلوگیری کنند، اما امتیازی برای نمایندگان مجلس قرار داده شده که در این شرایط اقتصادی کشور اذهان عمومی را تحت تاثیر قرار داده است. دنایلاس اتوماتیک در بازار آزاد با مبلغ نزدیک به ۶۰۰ میلیون تومان و در کارخانه نیز دیگر در اختیار مردم عادی قرار داده نمی شود اما برای نمایندگان مجلس با قیمت ۳۰۰ میلیون تومان و به صورت قسطی عرضه می شود.

دیگر پیشنهادهایی که برای حمل و نقل نمایندگان مطرح شده می توانند راننده و ماشین را در اختیار بگیرند اما هزینه های آن از هزینه های دفتر که نزدیک به ۵ میلیون تومان است کسر می شود یا اینکه می توانند خودرو را به صورت امانی از مجلس در اختیار بگیرند. اینکه نمایندگان گلستان کدام روش را انتخاب کرده اند می تواند آزمونی برای آن ها باشد که در تعارض منافع آیا دور گرفتن امتیاز را خط می کشند یا خیر؟ آن هم در شرایطی که چند تن از نمایندگان خودروهای دریافتی خود را بعد از انتقادات عمومی پس داده اند.

رسانه گلستان ما آماده دریافت نظرات نمایندگان گلستان می باشد چرا که شفافیت در عملکرد یکی از حقوق مردمی است که آن ها را شایسته حضور در مجلس دانسته اند می باشد.

📍 پایگاه خبری تحلیلی گلستان ما

تعارض منافع نمایندگان، مانع تشکیل ۵ استان جدید؟!

معصومه معظمی (خبرنگار صنعت نیوز) - ۳۱ شهریور ۹۹

◀ تعارض منافع در مجلس

محمد صالح جوکار، رییس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس درباره طرح تفکیک استان های بزرگ و تشکیل پنج استان جدید در این شرایط گفت: اگر استان های بزرگ به استان های کوچک تقسیم شوند، ممکن است در رسیدگی به امور مردم گشایش ایجاد شود و حوزه ها راحت تر اداره شوند.

در حالی که جوکار تقسیمات کشوری و تشکیل استان های جدید را برای دولت هزینه بر نمی داند و این اقدام را در راستای بزرگ شدن دولت نمی داند، کارشناسان این امر را مغایر مصوبه قبلی مجلس می دانند و معتقدند نباید درباره مصوبات مجلس به صورت یک بام و دو هوا عمل کرد. البته به فرض محال که این طرح هزینه بر مغایرتی با اصل ۷۵ قانون اساسی هم نداشته باشد، بعید است چنین طرح هایی در مجلس رای لازم را به دست آورد چرا که مساله تعارض منافع نمایندگان در میان است. جوکار در این باره به «جهان صنعت» گفت: «از آنجایی که چنین طرح هایی برای همه نمایندگان نفعی ندارد و فقط نمایندگان ذی نفع خواستار اجرای آن هستند، این تعارض منافع باعث می شود سایر نمایندگان به چنین طرح هایی که برای آنها منفعتی ندارد، رای ندهند.»

📍 سایت صنعت نیوز

قوانین لازم برای مدیریت تعارض منافع داریم، مقررات اضافی نیایم

سیدحسین مرعشی (فعال اقتصادی) - ۳۱ شهریور ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

برای مقابله با تعارض منافع، قوانینی پیش‌بینی شده داریم؛ مثل قانون منع مداخله کارکنان دولت در معاملات دولتی که قانونی خوب و پیشرفته است. مدیریت تعارض منافع لایحه خاصی است که من خیلی از آن نمی‌دانم. نکته‌ای که می‌خواهم اضافه کنم، بحث مقررات است، مقررات اضافی که بخشی از آنها حتی به بهانه مبارزه با فساد تصویب شدند، گاهی خود موجب فساد می‌شوند؛ چون مقررات اضافی فسادزا هستند. باید مقررات زدایی کنیم و سعی نکنیم اقتصاد را با دستورات اداره کنیم؛ اقتصاد را باید با قوانین پیش ببریم.

📌 روزنامه آفتاب یزد

تعارض منافع، منشاء افزایش مناطق آزاد و ویژه

خبرگزار آنا - ۱ مهر ۹۹

◀ تعارض منافع در مجلس

افزایش مشکلات مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی مانند واردات بی‌رویه کالاها و افزایش قاچاق و فرار مالیاتی باعث شده تا بازنگری در توسعه محدوده مناطق و ایجاد مناطق جدید حساسیت‌برانگیز شود. با وجود اثبات مشکلات مناطق اقتصادی و مناطق آزاد در ۳۰ سال اخیر اما همچنان نمایندگان و برخی از اعضای دولت تمایل بسیاری بر افزایش تعداد مناطق آزاد دارد. یقیناً بخشی از این اصرار به تعارض منافع نمایندگان و اعضای دولت با منافع کشور باز می‌گردد. سید احسان خاندوزی، استاد دانشگاه و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس معتقد است که افزایش تحرکات روزهای آخر نمایندگی برخی نمایندگان در زمینه افزایش تعداد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، نشان می‌دهد که آن‌ها انگیزه بالایی برای تحقق وعده‌های منطقه‌ای در کارنامه خود دارند.

📌 خبرگزاری آنا

بررسی طرح مدیریت تعارض منافع در کمیسیون انرژی

هادی بیگی‌نژاد (عضو هیات رئیسه کمیسیون انرژی مجلس) - ۱ مهر ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

نماینده مردم ملایر در مجلس شورای اسلامی با اشاره به بررسی "طرح مدیریت تعارض منافع" در کمیسیون انرژی گفت: طرح مدیریت تعارض منافع به‌عنوان یک ممنوعیت قانونی، اختیارات مدیران را تعریف می‌کند و می‌گوید؛ مسئولان و وابستگان آن‌ها نباید از امکانات و اطلاعات در اختیار سوءاستفاده کنند. با توجه به اینکه مجموعه‌های بزرگی همچون وزارت نفت و نیرو به کمیسیون انرژی مربوط می‌شوند، اعضای کمیسیون درباره طرح مذکور اظهار نظر کردند و حیطه فعالیت افراد و نزدیکان مدیران مورد بحث قرار گرفت.

📌 خبرگزاری ایرنا

تعارض منافع و تعمد در ضعیف ماندن مدارس دولتی

احمدحسین فلاحي (نماینده مردم همدان)- ۲ مهر ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی آموزش عمومی

متأسفانه آمار برترین های کنکور، تأثیر تدریس کنکوری دروس و کتب درسی را بار دیگر نمایان کرد و به همین دلیل کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس و کارشناسان دلسوز حوزه آموزش عالی و آموزش و پرورش همواره بر حذف کنکور اصرار می‌ورزند. متأسفانه گزارش‌هایی در خصوص تعارض منافع مدیران و مسئولان شاغل در وزارت آموزش و پرورش وجود دارد که خود در هیأت امنای برخی مدارس غیرانتفاعی سمت دارند و صاحب مدرسه غیرانتفاعی هستند. همین مسئله به شایعه تعمد در ضعف مدارس دولتی دامن می‌زند.

📞 مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

بررسی تعارض منافع در جلسه کمیسیون عمران و نظام مهندسی

مجتبی یوسفی (نماینده مردم همدان)- ۲ مهر ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی مسکن و شهرسازی

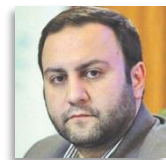
عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی از بازدید اعضای کمیسیون عمران از سازمان نظام مهندسی خبر داد و گفت: از مباحث حائز اهمیت بحث اجرای قانون تعارض منافع است یعنی فردی که در هیئت مدیره رفته و یا در ارگان های دولتی وابسته به نظام مهندسی مسئولیت دارد حق ندارد در پروژه ها یا نظارت بر اجرای ساخت و ساز شرکت کند. فردی که خود تصمیم ساز است نقش نظارتی نیز بر خود دارد. فردی که در هیئت مدیره نظام مهندسی قرار دارد حق انجام کار اجرایی نباید داشته باشد. باید اجازه داد مهندس های جوان و باتجربه‌هایی که در بخش خصوصی فعالیت می‌کنند خارج از امتیازات خاص وارد عرصه نظارت شوند.

📞 خبرگزاری ایسنا

تعارض منافع دولت و عدم صلاحیت قانون‌نویسی در برخی حوزه‌ها

محسن پیرهادی (نماینده تهران و عضو هیأت رئیسه مجلس)- ۲ مهر ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

دولت، ممکن است به علت تعارض منافع، در بسیاری از حوزه‌ها، انگیزه یا حتی صلاحیت قانون‌نویسی نداشته باشد و نمی‌توان گفت مجلس هم به موضوع نباید ورود کند طرح اصلاح قیمت بنزین و شیوه‌های اجرای آن، با نظر صد درصدی دولت اجرا شد و مخالفت‌های بسیاری در میان مردم و مسئولان برانگیخت و چون کار از کار گذشته بود، مجلس امکان ورود و تجدید نظر جدی در آن نیافت. بسیاری از همین طرح‌های شکست خورده امروزی، همان لوایح دولت هستند که کار را به اینجا رسانده‌اند.

📞 سایت ایران آنلاین

لغو طرح ترافیک و تعارض منافع درآمد و وظیفه شهرداری

وحید قاسمی عهد (حقوقدان و عضو کانون وکلای مرکز) - ۳ مهر ۹۹

◀ تعارض منافع در شوراها و شهرداری

از آنجایی که هزینه کرد درآمدها، برای احداث پارکینگ و سایر مواردی که منجر به عدم ارتکاب جرایم راهنمایی و رانندگی می شود و عدم انجام تخلفات، منجر به کاهش درآمد شهرداری ها می شود شهرداری، علاقه ای به از دست دادن درآمدهای خود ندارد. بر این اساس، قربانی نهایی تصمیمات ستاد ملی مقابله با کرونا جیب و اقتصاد نا به سامان شهروندان است چه، درست است اگر از باب " حکمت " با لغو طرح ترافیک درآمد شهرداری از محل فروش عوارض کاهش می یابد اما، از باب رحمت و در سایه سار تخلفات و به مدد سو مدیریت های شهرداری ها و تلاش کادر راهنمایی و رانندگی، این درآمد به شرحی که بیان شد از محل دیگری یعنی سهم ۶۰٪ شهرداری ها از جرایم رانندگی جبران می شود و مثل همیشه متضرر نهایی مردمانی هستند که همواره باید با دست در جیب کردن خود تاوان مدیریت مختل دیگران را بدهند. حال در این شرایطی که شهرداری ها همواره برنده اند، انتظار می رود مجلس شورای اسلامی برای رفع این تعارض منافع و برای آبادانی کشور، قوانین مناسبی را به تصویب رساند و در این ایام که وضعیت اقتصادی شهروندان رو به نابه سامانی نهاده، امید داریم، ستاد ملی کرونا نیز، لطف خود را بر شهروندان تمام نماید و با تنگنمایی به وقایع موجود و عنایت به کمبود غیر قابل انکار زیر ساختها و پارکینگهای عمومی به نحوی اتخاذ تصمیم کند که بیش از این حقوق شهروندان تضییع نشود.

📌 روزنامه اقتصادی آسیا

تعارض منافع بخش خصوصی و بخش تعاونی

عاطفه محمودیان (شرکت کننده در مسابقات مناظره تخصصی تعاون) - ۲ مهر ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه تعاون

یک شرکت خصوصی خواهان بهره‌وری اقتصادی است و از لحاظ ماهیت با بخش تعاون که اشتغالزایی، کاهش فقر و عدالت اجتماعی است؛ براساس اصل ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی قابل جمع نیست. تعاونی‌ها همیشه محل سوءاستفاده بوده‌اند. بخش خصوصی با تشریک منافع با بخش تعاونی از وام‌ها، مجوزها و حمایت‌های این بخش استفاده به نفع می‌کند. هنوز تعاونی‌ها به ۲۵ درصد بخش اقتصاد نرسیده‌اند با این حال در شرایط کنونی قائل به تشریک منافع بین بخش خصوصی و بخش تعاونی نیستیم زیرا همین تعارض منافع ذکر شده در نهایت منجر به حذف تعاونی می‌شود، یک بنگاه اقتصادی خصوصی از طریق سرمایه در گردش که از عوامل خارجی جذب کرده است بقا دارد. فقط و فقط به منفعت اقتصادی فکر می‌کند.

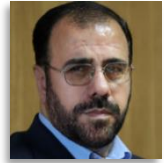
اگر بتوانیم طبق تعاریف دقیق و تنظیم اسناد بالادستی از روابط بین بخش تعاون و بخش خصوصی یک قاعده نظام‌مند و کارا تنظیم نمود و تشریح کرد در این صورت می‌تواند پشتیبانی دو بخش صورت بگیرد و منجر به اتفاق مثبتی شود ولی در شرایط حاضر و موضوعات فعلی کاملاً به ضرر تعاونی‌هاست.

📌 سایت سازمان دانشجویان جهاد دانشگاهی

در خواست مجدد برای بررسی لایحه تعارض منافع در مجلس

حسینعلی امیری (معاون پارلمانی رئیس جمهور) - ۲ مهر ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

قوه مجریه و قوه قضائیه مجری قوانین قوه مقننه هستند. بنابراین طرح‌های موردنیاز به تأیید مجلس، همه از طریق معاونت پارلمانی به اطلاع مجلس می‌رسد. از مجلس قبل حدود ۶۷ لایحه باقی مانده بود و دولت هم تصویب کرد که کل این ۶۷ لایحه در مجلس جدید هم بررسی شود. یکی از مهم‌ترین لوایح موجود، لایحه تعارض منافع است که با قید دوفوریت به مجلس ارسال شد. موضوع این لایحه ترجیح منافع ملی و مردمی بر منافع شخصی است که به صورت یک مکانیزم اجرایی درآمده است. از مجلس شورای اسلامی خواهش داریم که سریعاً این لایحه را بررسی و نقطه نظرات خود را منتقل کند.

✉ خبرگزاری مهر

تعارض منافع، ابهام بزرگ فراروی نظام برنامه‌ریزی

امیر تامنی (رئیس گروه آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه کشور) - ۳ مهر ۹۹

◀ تعارض منافع در نظام برنامه و بودجه

یکی از ابهامات بزرگ فراروی نظام برنامه‌ریزی کشور، فقدان تعریف و مبنا قرارگرفتن منافع عمومی (Public Interest) در اقدامات توسعه‌ای و تعارض منافع ریشه‌دار در بستر قانون و سنت‌هاست. ریشه بسیاری از سرگردانی‌ها، موازی کاری‌ها و حل نشدن و شاید تعمیق بسیاری از مسائل و چالش‌های کشور را باید در همین عامل جست‌وجو کرد که منافع برخی گروه‌ها یا افراد در مضار عده‌ای دیگر یا بالعکس قرار داشته و از این رو برابند نیروهای توسعه را در بهترین حالت، بسیار کم یا صفر می‌کند! بنابراین به سبب این خلا بنیادی، سطح تحقق‌پذیری و کاربست‌پذیری احکام و الزامات برنامه‌ریزی بسیار پایین بوده و همواره سطح اصطکاک زیادی میان کنشگران توسعه کشور وجود دارد.

✉ سایت تحلیلی انگاره

پیگیری تعارض منافع توسط سازمان نظام مهندسی

جعفر هاشم‌زاده (دبیر اجرایی شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی کشور) - ۴ مهر ۹۹

◀ تعارض منافع در حوزه‌ی مسکن و شهرسازی

بحث تعارض منافع در دوره قبلی شورای مرکزی مطرح شده بود در این دوره نیز مورد بحث بوده و تلاش می‌کنیم با جمع بندی نظرات، نظر شورای مرکزی را به تصمیم‌گیرنده اصلی که وزارت راه و شهرسازی می‌باشد، ارائه داده و ابهامات موجود رفع گردد.

✉ خبر آنلاین

تحلیل تعارض منافع در فضای مجازی: دناپلاس و تعارض منافع

زهرة نجفی

آیا تحویل یک خودروی ۶۰۰ میلیون تومانی به نماینده مجلس می‌تواند مصداق تعارض منافع باشد و نمایندگان را در انجام وظایفشان در موقعیت تعارض منافع قرار دهد؟ فعالیت اعضای شورای بورس، رئیس سازمان بورس و وزیر اقتصاد در بازار سرمایه و داشتن کد بورس از سوی این افراد چگونه؟ آیا به واسطه نقش این افراد در بازار سرمایه، آنها امکان ایجاد انتفاع شخصی از این بازار را دارند؟ آیا تعارض منافع ناشی از وابستگی‌های قومی و محلی نمایندگان مجلس و شکاف میان انگیزه‌های محلی و انگیزه‌های ملی آنان تا به حدی شدید است که جز با ایجاد دو مجلس و تفکیک مجلس سنا از مجلس عوام راهکاری برای حل این مسئله وجود ندارد؟ در یادداشت پیش‌رو با تحلیل مواضع کاربران فضای مجازی طی هفته گذشته به بررسی این پرسش‌ها خواهیم پرداخت.

در بازه زمانی ۲۷ شهریور ماه تا ۲ مهر ماه تعداد ۱۵۱ مطلب در شبکه‌های اجتماعی با کلیدواژه‌های تعارض منافع، منافع متعارض و تضاد منافع به اشتراک گذاشته شده است که از این میان به تفکیک ۷۲ مطلب در شبکه اجتماعی تلگرام، ۷۸ مطلب در شبکه اجتماعی توئیتر و ۱ مطلب در شبکه اینستاگرام منتشر شده است. تعارض منافع نمایندگان مجلس شورای اسلامی، تعارض منافع اعضای شورا و سازمان بورس از عمده‌ترین مضامینی بوده است که کاربران شبکه‌های اجتماعی در هفته گذشته در ارتباط با موضوع تعارض منافع به آن‌ها پرداخته‌اند.

پرتکرارترین هشتگ‌های مرتبط با

عدالت-خواهی روزنامه-تعادل وزیرآموزش-و-پرورش
دنپلاس افشای-اطلاعات انقلاب آموزش-پرورش حذف-دختران

دنا-پلاس
تعارض-منافع
محدودیت

جهان بورس آمریکا آموزش-و-پرورش اروپا کرونا
مردم جلد-کتاب-ریاضی یعنی رشتو

دناپلاس و نمایندگان مجلس

در هفته‌ای که گذشت اخباری مبنی بر تحویل خودروی دناپلاس به نمایندگان مجلس در فضای مجازی دست به دست شد. در حالی که قیمت این خودرو در حال حاضر بیش از ۶۰۰ میلیون تومان است، قیمت دناپلاس تحویلی به نمایندگان مجلس حدود ۳۰۰ میلیون تومان حساب شده و قرار بر این بوده است که این مبلغ طی سه سال از حقوق آنان کسر شود. این موضوع باعث به وجود آمدن حواشی و واکنش کاربران شبکه‌های اجتماعی و به دنبال آن پاسخگویی برخی نمایندگان و مسئولین کشور در این خصوص شد. برخی از کاربران توئیتر این موضوع را از منظر تعارض منافع مورد توجه قرار داده و معتقد بودند تحویل این خودروها با چنین شرایط و قیمتی، مصداق بارز دریافت هدیه از سوی نمایندگان است و آن‌ها را در موقعیت تعارض منافع قرار خواهد داد. کاربری در این باره نوشته است:

«نماینده‌ای که دناپلاس بگیرد، دیگه نمیتونه بی طرف باشه. به این میگن تضاد منافع یا conflict of interest که همه جای دنیا باعث عدم کفایت میشه. حالا شما میفرمایید اینا همش حاشیه‌ست برای انحراف افکار، چشم!»

کاربر دیگری نوشته است:

«واقعا توقع هست کسی که قسطی یک کالایی را خریده است، تا قبل از اتمام اقساطش برای واقعی شدن قیمت آن تلاش کند؟ تعارض منافع شاخ و دم ندارد، یک روز در قامت وزیر، مسکن ارزان را در تعارض با منافع میبیند، یک روز هم کاهش قیمت خودرو را! واقعا قیمت واقعی ۲۱ هزار دلار است؟»

کاربرانی که این موضوع را از منظر تعارض منافع مورد توجه قرار داده‌اند، عمدتاً به دریافت هدیه نمایندگان از بنگاه‌های نظارت‌پذیر و قاعده‌پذیر نظیر خودروسازها اشاره داشته‌اند. این در حالی است که این خودروها به عنوان یکی از امتیازات نمایندگی از سوی مجلس شورای اسلامی در اختیار نمایندگان قرار گرفته است و نه از سوی شرکت خودروساز. از سالیان پیش معمول بوده است که نمایندگان بین گزینه‌های استفاده از خودروی مجلس با راننده، تحویل امانی خودروی صفر به نماینده و عودت آن به مجلس در پایان دوره نمایندگی و یا خرید اقساطی یک خودروی صفر امکان انتخاب داشته‌اند. در نظر برخی از کاربران شبکه اجتماعی توئیتر، فروش اقساطی خودروی دناپلاس با این قیمت و شرایط به نمایندگان موجب کاهش قدرت نظارت آنان بر خودروسازها خواهد شد و آن‌ها را درگیر تعارض منافع خواهد کرد. کاربری در این خصوص نوشته است:

«مسئله ریخت پاش نیست، مسئله تعارض منافع هست. نماینده حتی اگه به ساندویچ هم از کسی که قراره برش نظارت کنه یا قانون تصویب کنه بگیرد در موقعیت تعارض منافع قرار میگیره و دیگه نمیتونه وظایف نمایندگی رو انجام بده»

سعید لواسانی، امام جمعه لواسان در این باره نوشته است:

«طبق گفته یکی از نمایندگان، قیمت دنایلاس تحویلی ۳۰۲ میلیون تومان است که سه ساله از حقوق آنان کسر می شود یعنی حدوداً ماهی ۸ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان. نمایندگان ماهانه چقدر می گیرند؟ آیا این به معنای تضمین تخلفات خودروسازان و چراغ سبز برای سرکیسه کردن مردم نیست؟»

نمایندگان مجلس و وابستگی های قومی و محلی

اعضای مجلس همواره بین وظایف پارلمانی خود که ناظر بر منافع ملی کشور است و منافع قومی، مذهبی، حرفه ای و یا سیاسی اجتماعی که عضو آن هستند، در کشمکش درونی قرار دارند. علی مروی، استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی در رشته توثیتی این بحث را درباره تعارض منافع نمایندگان مجلس مطرح کرده است که علایق و وابستگی های قومی و محلی نمایندگان باعث سوءتأثیر بر تصمیم گیری های آنان در زمینه های ملی و کلان کشور می شود. مروی مشکلات متعددی نظیر نبود ظرفیت اخذ تصمیم های صحیح در خصوص مسائل ملی، نطق های فرمایشی و خودنمایانه و غیرکارشناسانه، نمایش و تبلیغات نمایندگان برای مردم حوزه انتخابیه را مطرح می کند و معتقد است:

«از دلایل اصلی نارسایی مجلس فعلی اینه که اولاً دو وظیفه / کارکرد لازم اما متضاد به دوش نماینده گذاشته شده:

۱. نمایندگی مردم حوزه انتخابیه، ۲. تقنین و نظارت در سطح ملی

ثانیاً انتخاب مجدد نمایندگان غیرکلانشهرها وابسته به میزان پیگیری منافع مردم حوزه انتخابیه است»

مروی با این فرضیات نتیجه می گیرد در شرایط کنونی وظیفه دوم قربانی وظیفه اول می شود و بر این اساس، راهکار را تفکیک مجلس عوام از مجلس سنا می داند که مجلس عوام کارکرد نمایندگی مردم محلی را ایفا کند و مجلس سنا به قانون گذاری در خصوص مسائل ملی و کلان کشور بپردازد. اظهارات این کاربر با واکنش های موافق و مخالف متعددی در شبکه توییتر مواجه شده است. کاربری با نام «خشایار» در مخالفت با این پیشنهاد و سطحی قلمداد کردن چنین راهکاری می نویسد:

«شما این رشته توثیت رو اگر بخونید متوجه ذهنیت غلط بسیاری از اقتصادخوانده های ایرانی، بخصوص آن هایی که به فضای سیاست گذاری نزدیک هستند، می شوید. برای مشکلات ساختاری به دنبال راه حل های فرمی هستند، چرا؟ چون جرئت نقد عوامل اصلی رو ندارند. آیا مشکل اصلی ما نداشتن دو مجلسه؟»

فعالیت قانون گذاران سازمان بورس در بازار سرمایه

چنانچه کارکنان بخش عمومی از موقعیت خود برای کسب اطلاعاتی در سازمان متبوعشان استفاده کنند و این اطلاعات در راه مقاصد شخصی آنها اعم از سرمایه گذاری، خرید و فروش و یا سایر منافع قابل استفاده باشد، موقعیت تعارض منافع پدید آمده است. به طور کلی، دسترسی پیدا کردن به اطلاعات محرمانه، زمانی که این اطلاعات به صورت

عمومی در دسترس نیست، می‌تواند ایجاد موقعیت تعارض منافع کند و استفاده نامطلوب از این اطلاعات، نشان از سوء استفاده از منصب، سوء مدیریت و فساد دارد.^۱

این شکل از تعارض منافع ناشی از در اختیار داشتن اطلاعات محرمانه به طرز محسوسی در بازار سرمایه و سازمان بورس جریان دارد. اظهارات دژپسند، وزیر اقتصاد در گفت‌وگو با تسنیم درباره فعالیت مسئولان این وزارتخانه و اعضای شورای بورس در بازار سرمایه، باعث ایجاد واکنش‌هایی در فضای مجازی شد. وزیر اقتصاد هفته گذشته در گفت‌وگو با تسنیم گفت: «نه تنها وزیر اقتصاد بلکه طبق قانون، تمام اعضای شورای بورس، اعضا هیئت رئیسه بورس و رئیس سازمان بورس حق عضویت و فعالیت در بازار سرمایه را ندارند. این افراد به واسطه اینکه اطلاعات ویژه از بازار بورس و بازار سرمایه دارند؛ به خاطر تعارض منافع حق فعالیت در این بازار را ندارند تا زمانی که در این مسئولیت باشند.»

ندارند. این افراد به واسطه این که اطلاعات ویژه بازار بورس و بازار سرمایه دارند؛ به خاطر تعارض منافع حق فعالیت در این بازار را ندارند تا زمانی که در این مسئولیت باشند.»

روشن است که این قانون به خودی خود نمی‌تواند مانع سوء استفاده این افراد شود و مسئولانی که اطلاعات محرمانه در این حوزه در اختیار دارند، به سادگی می‌توانند با استفاده از کد بورسی نزدیکان خود را در این بازار بکنند.

از سوی دیگر در روزهای اخیر معاملات سهام برخی افراد ذی ربط در سازمان بورس از طریق یک کانال تلگرامی افشا شد، که این موضوع نیز باعث واکنش کاربران فضای مجازی شد؛ عده‌ای در اختیار داشتن اطلاعات محرمانه توسط مسئولین عمومی را مصداق تعارض منافع دانسته و با این افشاسازی‌ها موافق بوده و برخی کاربران نیز این اقدام را تجاوز به حریم شخصی افراد دانسته و آن را محکوم کرده‌اند. کاربری در دفاع از موضع دوم نوشته است:

«افشای اطلاعات شخصی و تجاری افراد ادامه داره، پس از افشای معاملات سهام برخی افراد در بورس، حالا یک کانال تلگرامی معاملات ارزی یک عضو شورای بورس را افشا کرده، این کار نادرسته و باید متوقف بشه.»

حساب توئیتری مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه در پاسخ به این توثیت نوشته است:

«افشای اطلاعات، محدودیت در برخی فعالیت‌ها، منع برخی فعالیت‌ها به طور کامل و جرم انگاری عدم توجه به این سه، راه‌های مدیریت تعارض منافع است. بدیهی است که تمام فعالیت‌هایی که امکان ایجاد رانت اطلاعاتی را فراهم می‌کند، در حداقلی‌ترین شرایط باید شامل افشای اطلاعات شوند.»

۱. گزارش در دست انتشار مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه در مورد انواع و موقعیت‌های تعارض منافع.

پژوهشکده مطالعات توسعه

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۱۳

شماره سیزدهم - ۲۹ شهریور تا ۴ مهر ۱۳۹۹

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

